

Tungkol Saan ang Modyul na Ito?

Karaniwang inisip ng mga kalalakihan na higit silang magaling kaysa sa mga kababaihan. May ibang kalalakihan na hanggang sa ngayon ay ganito pa rin ang pag-iisip. Mabuti na lang at pantay-pantay ang pagturing ng ating bansa sa mga kalalakihan at kababaihan. Subalit, mayroon pa ring ibang mga tao na hindi ganito ang kanilang pag-iisip.

Ipapaalam sa iyo ng modyul na ito ang tungkol sa mga karapatan at pananagutan ng mga kababaihan.

May tatlong aralin ang modyul na ito:

Aralin 1 - *Pantay-pantay na Karapatan para sa mga Kalalakihan at Kababaihan*

Aralin 2 - *Mga Karaniwang Paglabag sa mga Karapatan ng mga Kababaihan*

Aralin 3 - *Pagbibigay-diin sa mga Kaugnay na Pananagutan ng mga Kababaihan*

Anu-ano ang mga Matututuhan Mo sa Modyul na Ito?

Pagkatapos mong basahin ang modyul na ito, makakaya mo nang:

- ◆ Tukuyin ang mga karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan;
- ◆ Makapagbigay ng mga sitwasyong nagpapakita ng karahasan sa tahanan;
- ◆ Makapagbigay ng mga sitwasyong nagpapakita ng sexual harrassment; at
- ◆ Isa-isahin ang mga pananagutan ng mga kababaihan.

Anu-ano na ang mga Alam Mo?

Bago mo simulang pag-aralan ang modyul na ito, sagutan mo ang maikling pagsasanay para malaman mo kung anu-ano na ang mga alam mo tungkol sa paksang tatalakayin sa modyul na ito.

A. Punan ng tamang sagot ang puwang para mabuo ang mga sumusunod na pangungusap.

- _____ 1. Isang halimbawa ng pagsasabi ng lalaki sa kanyang asawa na lumayas sa kanilang pamamahay at huwag nang bumalik ay pang-aabusong _____.
- _____ 2. Kasama sa karahasan sa _____ ang pang-aabusong pisikal, emosyonal at pangkaisipan.
- _____ 3. Itinuturing na _____ ang anumang uri ng pag-uugali, puna, kilos o pagdikit na may kabastusan at hindi kanais-nais.
- _____ 4. Ang panggagahasa ay hindi krimen na sexual kundi isang akto ng _____.
- _____ 5. Isa sa mga _____ gawain ng pamahalaan ang pagtatayo ng mga sentro para sa mga inabusong mga kababaihan at mga kabataan.

B. Sagutan ang mga sumusunod na tanong ng **Oo** o **Hindi**.

- _____ 1. Maaari bang pagbawalan ng isang employer ang kanyang empleyado na huwag mag-asawa?
- _____ 2. Isang ahensya ng pamahalaan ang GABRIELA na nagbibigay ng proteksiyon laban sa mga paglabag sa karapatan ng mga kababaihan.
- _____ 3. Ang deklarasyon ba ng UN tungkol sa Elimination of Discrimination Against Women ay isang dokumentong pandaigdig na tumutukoy sa diskriminasyon sa mga kababaihan?
- _____ 4. May pantay na karapatan ba kaugnay ng nasyonalidad ang mga kababaihan at kalalakihan?
- _____ 5. Maiiwasan ba ang mga paglalabag sa mga karapatan ng mga kababaihan sa pamamagitan ng paggawa at pagpapatupad ng mga angkop na batas ng ating pamahalaan?

Ano sa tingin mo? Nasagutan mo ba nang tama ang mga katanungan? Ihambing ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 26.

Kung tama ang lahat ng iyong kasagutan, magaling! Marami ka nang nalalaman tungkol sa paksa ng modyul na ito. Maaari mo pa ring pag-aralan ito upang pagbalik-aralan ang mga nalalaman mo na. Malay mo, maaaring madagdagan nito ang iyong nalalaman.

Kung mababa ang iyong iskor, huwag mabahala. Para sa iyo ang modyul na ito. Tutulungan ka nitong maintindihan ang ilang importanteng konsepto na magagamit mo sa pang-araw-araw na buhay. Kung pag-aaralan mong mabuti ang modyul na ito, tiyak na masasagutan mong lahat ang mga pagsusulit at pagsasanay at marami pang iba. Handa ka na ba?

ARALIN 1

Pantay na Karapatan para sa Kalalakihan at Kababaihan

Basahin ang sumusunod na sipi mula sa Bibliya. Tungkol saan ito?

“At ang Panginoon ay ginawang patulugin nang mahimbing si Adan, at habang siya ay natutulog, ay kumuha ang Panginoon ng isang tadyang sa tagiliran ni Adan. At galing sa tadyang, na kinuha ng Panginoon sa tagiliran ni Adan, ay lumikha siya ng babae, at ibinigay niya sa lalaki.”

– GENESIS 2:20-22

“Hindi nilalang ng Poong Maykapal ang babae mula sa ulo ng lalaki upang pagharian ang lalaki. Hindi rin nilalang ng Poong Maykapal ang babae mula sa paa ng lalaki upang maging alipin ng lalaki. Subalit, nilalang ng Poong Maykapal ang babae mula sa tadyang ng lalaki upang maging kasama, at katuwang niya at upang bigyan siya ng kaginhawahan, at magkasama silang mamuhay at itaguyod ang kanilang pamilya sa ikalulugod ng Panginoon.”

– ST. AUGUSTINE

Subukan Natin Ito

Sagutan ang sumusunod na tanong batay sa nabasa mo.

1. Paano nilikha ang unang babae?

2. Bakit nilalang ng Panginoon ang babae mula sa tadyang ng lalaki?

Ihambing ang iyong sagot sa sagot ko sa ibaba.

1. Nilalang ng Panginoon ang unang babae sa pamamagitan ng pagkuha sa tadyang ng unang lalaki at binuo ang unang babae mula rito.
2. Nilalang ng Panginoon ang unang babae mula sa tadyang ng unang lalaki upang siya ang tumayong kasama ng lalaki, upang bigyan niya ang lalaki ng kaginhawahan at suporta at upang itaguyod nila ang kanilang pamilya sa ikalulugod ng Panginoon.

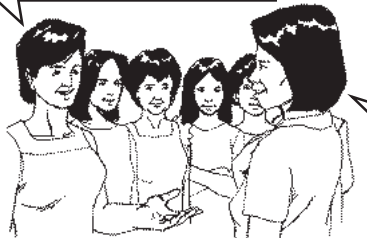

Basahin Natin Ito

Basahin ang sumusunod na komiks at tuklasin kung ano ang ilan sa mga karapatan ng mga kalalakihan at kababaihan.

Isang aktibista si Aling Lita na may layuning makatulong sa kanyang mga kababayang mga kababaihan na alamin ang kanilang mga karapatan at pananagutan. Isang hapon, tinipon niya ang mga kababaihan sa kanilang bayan para ipaalam ang pinakabagong balita mula sa lungsod.

Ay, Aling Lita... balitaan mo naman kami tungkol sa biyahe mo sa lungsod.

Naging miyembro ako ng GABRIELA, isang NGO na ang layunin ay ipaalam sa mga kababaihan ang kanilang mga karapatan at pananagutan. Unang tinatag ito sa Estados Unidos subalit may mga sangay na rito sa Pilipinas. Narinig ba ninyo o nabasa ba ninyo ang tungkol sa 'confort women' noong ikalawang digmaan? Tinutulungan ng GABRIELA ang maraming mga kababaihan upang ipaglaban ang kanilang mga karapatan at pananagutan.

Anong uri ng mga karapatan at pananagutan? Hindi ba dapat lamang na arugain natin ang ating mga anak at mahal natin ang ating asawa?

Tama ka riyan, Marta. Halimbawa, maaari kang pumirma sa mga kontrata tulad ng iyong asawa. Ito ay para maka-utang ka. Maaari ka ring maging miyembro ng SSS, GSIS at PAG-IBIG. Maaari ka ring magpa-insyur.

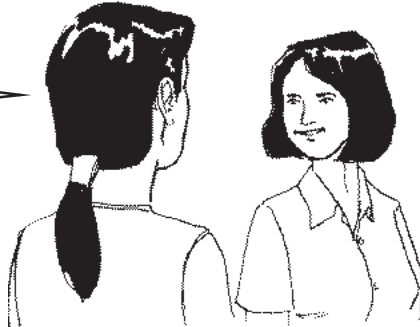
Totoo ba na pwede na akong mangibang bansa na hindi na kailangan pang humingi ng pahintulot sa aking asawa?

Tama 'yan Mona! Ang mga babaing may asawa ay may karapatan ding katulad ng kanilang asawa gaya nang pag-aaplay ng passport, pagkuha ng visa at iba pang dokumentong kailangan sa paglalakbay.

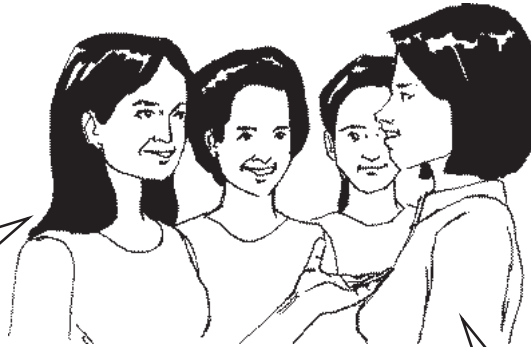

Noong naglalaba ako ng mga damit nila Niyora Celia, nadinig kong inimbitahan siyang lumahok sa isang organisasyong panglalaki lamang. Tama ba 'yong narinig ko?

Aba, oo, tama 'yon Berta! Ang Republic Act Bilang 7192 o ang tinaguriang "Women in Development and Nation Building Act" ay nagbibigay ng karapatan sa mga kababaihan na maging kaanib sa mga asosasyon o organisasyon na may layuning maglingkod sa mamamayan.

Ano naman ang masasabi mo sa anak ni Aling Melba na gustong mag-aral sa paaralan ng military? Sa palagay mo, matatanggap kaya siya?

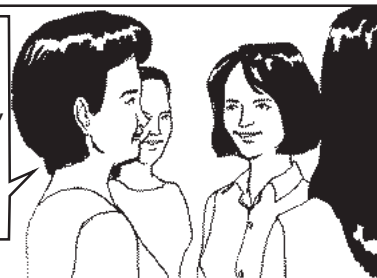
Oo, naman! Maaari nang tanggapin ngayon ang mga babae sa paaralang pangmilitar dahil sa Republic Act 7192.

Mayroon akong suliranin. Gusto kong magkabahay sa pamamagitan ng pautang na pabahay, subalit wala akong trabaho. Ano ang gagawin ko?

Madali 'yan! Siguraduhin mo lang na ang asawa mo ay miyembro ng GSIS kung empleyado siya ng gobyerno at sa SSS naman kung sa pribadong kompanya siya nagtatrabaho. O maaari ka ring pununta sa Pagtutulungan, Ikaw, Bangko, Industriya at Gobyerno (PAG-IBIG). Bilang may-asawa ng isang miyembro ng ganitong mga organisasyon, nagbibigay ito sa iyo ng karapatan na mag-aplay sa pautang sa pabahay kahit hindi ka miyembro. Nakasaad sa batas na ang asawa ay may karapatan sa kalahati ng kinikita ng kanyang asawa.

Mabuti at nalaman na namin 'yan. Maraming salamat, Lita. Marami kaming natutuhan sa iyo. Ipaalam namin ito sa ibang pang mga kababaihan. Sa ganitong paraan, lahat tayo ay may alam tungkol sa ating mga karapatan hindi lamang bilang mamamayan kundi pati na rin bilang mga kababaihan.

Pag-isipan Natin Ito

Base sa dayalog na iyong nabasa, anu-anong mga mahalagang ideya ang naipahayag ni Gng. Reyes? Isulat ang kahit tatlo lamang sa mga ito.

Ihambing ang iyong sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 26. Tama bang lahat ang mga sagot mo?

Alamin Natin

Resolusyon Bilang 2263 ng United Nations General Assembly

Sa **Resolusyon Bilang 2263 ng UN General Assembly**, makikita ang mga sumusunod na mahahalagang impormasyon na dapat malaman ng bawat isa sa atin.

1. Isinasaad ng Universal Declaration of Human Rights na ang lahat na tao ay ipinanganak na malaya at may magkakapantay na dignidad at karapatan at ang mga karapatan at kalayaang ito ay walang pinipiling kasarian.
2. Ang mga kababaihan ay may karapatang bomoto sa mga eleksyon at maaari ring maging kandidato sa ano mang pampublikong posisyong inihahalal.
3. Ang mga kababaihan, tulad ng mga kalalakihan, ay may karapatan na magkamit, magpalit o magpanatili ng kanilang nasyonalidad.
4. May karapatan ang mga kababaihan na magkamit, mamahala, masiyahan, magmana at ipagbili ang namanang mga ari-arian, kasama na rito ang mga ari-ariang nakamit habang may-asawa.
5. May karapatan ang mga kababaihan, tulad ng mga kalalakihan na malayang mamili ng kanilang mapapangasawa, at mag-asawa nang kusa at may buong kapahintulutan. Pantay ang karapatan ng babae sa lalaki habang sila ay mag-asawa, ganoon din kung magkahiwalay na.

6. Gagawin ang lahat ng hakbang na nararapat para masiguro na lahat ng kababaihan, may-asawa man o wala, ay may pantay na karapatan sa mga kalalakihan na magkaroon ng edukasyon sa lahat ng antas.
7. Gagawin ang lahat ng hakbang na nararapat para masiguro na ang kababaihan, may-asawa man o wala ay may pantay na karapatan sa mga kalalakihan tungkol sa pang-ekonomiya at panglipunang kabuhayan.

Makikita sa pp. 30–34 (*Mga Karagdagan*) ang kopya ng Resolusyon Bilang 2263 ng United Nations General Assembly.

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Pag-aralang mabuti ang mga sitwasyon sa ibaba at sagutan ang mga sumusunod na katanungan:

1. Isang labandera si Aling Sepa, nasa tamang gulang at naninirahan sa Barangay 25 sa Kapitolyo, Pasig. Pinagsabihan siya ng kanyang mga kapitbahay na hindi siya makaboboto dahil wala siyang permanenteng trabaho. Tama ba ang kanyang kapitbahay? Bakit? Bakit hindi?

2. Dalawampu't isang (21) taong gulang na si Ana. Gusto ng kanyang mga magulang na pakasalan niya si Pablo para mabayaran ang pagkakautang nila. Subalit, hindi minamahal ni Ana si Pablo. Anong karapatan ni Ana ang nilabag? Bakit?

3. May limang anak si Josefa at si Pedro. Hindi nagtatrabaho si Josefa at nananatili lamang siya sa bahay upang alagaan ang kanilang mga anak. Nawalan ng trabaho si Pedro. Dahil dito, napagpasiyahan ni Pedro na patigilin sa pag-aaral ang kanilang anak na babae. Ang sabi niya, “Babae naman siya. Mag-aasawa lang siya at magkakaroon ng anak balang-araw.” Nilabag ba ni Pedro ang karapatan sa edukasyon ng kanyang anak? Bakit? Bakit hindi?

Ihambing ang iyong sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 27. Tama bang lahat ang iyong sagot?

Tandaan Natin

- ◆ Nagbibigay ang Republic Act Bilang 7192 ng mga sumusunod na karapatan sa mga kababaihan:
 1. May karapatang makipagkontrata ang mga kababaihang nasa tamang gulang na.
 2. May karapatang maging myembro ng mga organisasyong panglipunan, pangsibiko, panglibangan at organisasyong pangserbisyo-publiko ang mga kababaihan.
 3. May karapatang matanggap sa mga paaralang pangmilitar ang mga kababaihan.
 4. Binigyan din ng karapatan ang mga kababaihang may-asawa na maging boluntaryong kasapi sa PAG-IBIG, GSIS at SSS sa pahintulot ng kanilang asawa.
- ◆ Isinasaad ng Resolusyon Bilang 2263 ng UN General Assembly ang mga sumusunod:
 1. Ipinanganak nang pantay-pantay ang lahat ng tao.
 2. May karapatang bomoto at mahalal sa posisyong pangpubliko ang mga kababaihan.
 3. Tulad ng mga kalalakihan, ang mga kababaihan ay may karapatang:
 - ◆ sa pag-aari;
 - ◆ mamili ng mapapangasawa;
 - ◆ magkaroon nang sapat ng edukasyon; at
 - ◆ paunlarin ang kanyang pang-ekonomiya at panlipunang pamumuhay

Mga Karaniwang Paglabag sa mga Karapatan ng mga Kababaihan

Sa unang aralin, natutuhan mo na pantay ang mga karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan. Subalit, hanggang sa ngayon, may mga ibang kalalakihan pa rin na iba ang kanilang pananaw. Patuloy pa rin nilang nilalabag ang mga karapatan ng mga kababaihan. Gusto mo bang malaman kung alin sa mga karapatan ng mga kababaihan ang madalas nilang labagin? Ipagpatuloy ang iyong pagbabasa ng modyul upang malaman mo ang mga ito.

Pagkatapos mong basahin ang araling ito, makakaya mo nang:

- ◆ makapagbigay ng mga sitwasyon na nagpapakita ng karahasan sa tahanan;
- ◆ makapagbigay ng mga sitwasyon na nagpapakita ng sexual harassment; at
- ◆ tukuyin ang pagkakaiba ng katotohanan at haka-haka tungkol sa kasong rape.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Paano ba inaapi o pinagmamalupitan ng mga lalaki ang mga babae? Pag-aralan ang mga komiks sa ibaba at sabihin mo kung paano nilalabag ang mga karapatan ng babe sa bawat sitwasyon.

Sitwasyon 1

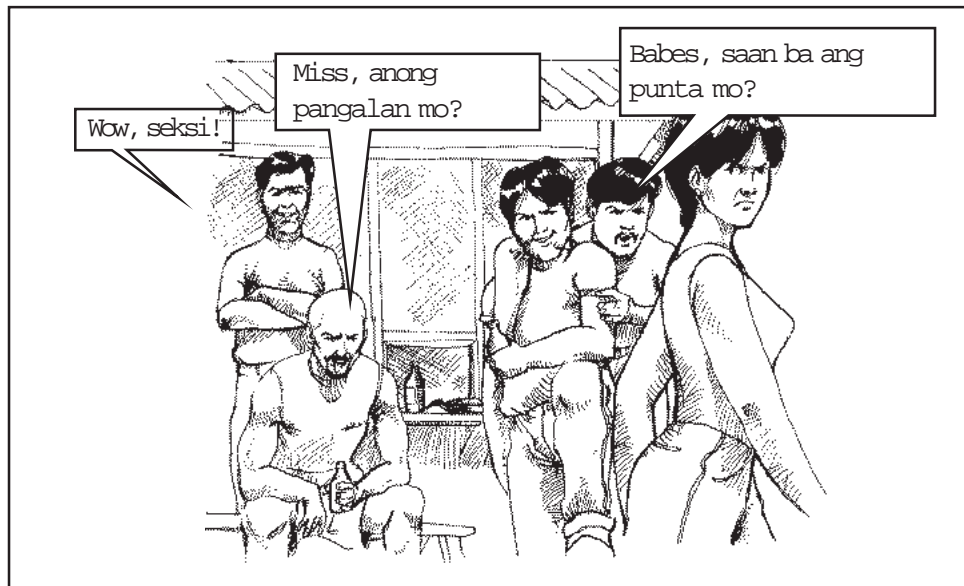

Nakarinig ka na ba ng mga ganitong pananalita? Ano ang tatlong karapatan ng mga babae ang nalabag sa sitwasyong ipinakita? Isulat ang mga ito sa patlang sa ibaba.

1. _____
2. _____
3. _____

Ang pagkutya sa kanyang pagkatao, ang pagsalitaan ng mga nakasakit na pananalita at pagbabanta ay mga indikasyon ng paglabag sa karapatan ng mga kababaihan. Uri ito ng karahasan sa tahanan. Hindi lamang ang pambubugbog ang karahasan sa tahanan pati na rin ang pagsasalita ng mga masasakit. Maaaring makasakit ang pagsasalita tulad rin ng pambubugbog.

Sitwasyon 2

Anong mga gawain ang masasabi mong nagpapakita ng sexual harassment?

1. _____
2. _____
3. _____

Ang pagtawag sa isang tao, pagsabi ng mga malalaswang pananalita, pagsipol, at impormal na nakikipagtagpo sa hindi naman interesadong tao ay nagpapakita ng sexual harassment.

Ang mga iba pang gawain na masasabi nating nagpapakita ng sexual harassment ay ang sumusunod: pagdidikit ng mga malalaswang larawan ng babae sa lugar na pinagtatrabahuhan, paglantad ng mga malalaswang larawan tulad ng

kalendaryo at malalaswang magasin, ang panghihiipo, pagkurot, pagmamasahé, o sadyang pagtitig sa mga maseselang parte ng katawan ng babae, paghihingi ng pabor na sekswal kapalit ng ibang bagay tulad ng pagtataas ng sweldo at iba pa.

Alamin Natin

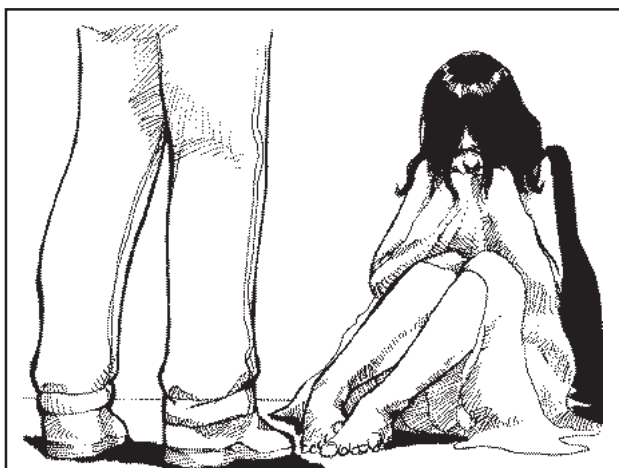
Sexual Harassment

Itinuturing na sexual harassment ang mga pagkilos, pananalita, galaw o pagdikit ng katawan na may halong kabastusan at hindi kanais-nais sa nagiging biktima nito.

Nakatutok ang isyu ng sexual harassment sa kapangyarihan at kontrol. Taliwas sa kaalaman ng karamihan, higit na may kinalaman ang sexual harassment sa pagpapakita ng kapangyarihan sa biktima kaysa sa sexual na aspeto nito. Ito'y konkretong pagpapakita na hindi pantay ang relasyon ng babae at lalaki sa ating lipunan. Ipinapakita nito ang hindi pagkakapantay-pantay sa pamamagitan ng pagkakaisa sa mga kababaihan ng karapatan na maging malaya sa mga aksiyon o pag-uugaling nakapagpapababa o tumutuligsa sa kanilang pagkababae.

Dumaranas ang mga biktima ng mga sexual harassment ng pagkatulala, pagkakasala, takot, kahihyan at pagtalikod sa lipunan. Nakararamdam din sila ng tensyon, pagkabalisa, hindi makatulog, nawawalan ng gana sa pagkain, kawalang sigla, palaging sumasakit ang ulo at ang tiyan at iba pang mga karamdaman.

Sa mga empleyado, ang pagbaba ng rangko, banta ng paghihiganti at pagtanggali sa trabaho ang kalimitang ginagawa sa kanila upang hindi sila magreklamo sa mga awtoridad. Nakararanas din ang mga biktima nang pagkawala ng tiwala at pagpapahalaga sa sarili at lalo itong napapalala dahil sa pagkawala nila ng pag-asa at kabiguan. Karaniwan na ginagawa ng mga naging biktima ang malimit na pagliban at pagkakasakit para lamang makaiwas sa bumibiktima sa kanila.

Sitwasyon 3

Kung minsan, mahirap paghiwalayin ang mga haka-haka sa katotohanan kung ang kaso ng panggagahasa ang pag-uusapan. Kung ginahasa ang isang babae, iba-iba ang iniisip ng mga tao. Ang ilan sa mga ito ang:

Haka-haka	Katotohanan
1. Ang paniniwalang hindi ka magagahasa dahil ang mga babaeng masasama lamang ang ginagahasa.	1. Maaaring maging biktima ng panggagahasa ang lahat ng kababaihan dahil walang pinipiling edad, kaurian sa lipunan, relihiyon, antas ng edukasyon, uri ng trabaho at pisikal na anyo ng biktima ang krimeng ito.
2. Isang krimen sa sex	2. Isang uri ito ng karahasan para madaig at kontrolin ang isang babae.
3. Lihim na nagnanais na magahasa ang mga babae	3. Itinuturing pa ring isang karahasan ang panggagahasa kahit ng mga babaing lihim na nagnanasa na sila ay magahasa.
4. Nangyayari lamang ang panggagahasa sa mga madidilim na eskinita at sa gabi lamang.	4. Maaaring mangyari ang panggagahasa kahit saan - sa mga publikong lugar, eskwelahan, sa lugar na pinagtatrabahuhan, at kahit sa sariling tahanan. Maaaring mangyari rin ito kahit na anong oras man.
5. Ginagawa lamang ang panggagahasa ng mga estranghero o hindi kakilala.	5. Karaniwang kakilala ang mga nanggagahasa ng biktima. Maaaring sila ay iyong kamag-anak, kapitbahay, kakilala, kasamahan sa trabaho, kaeskwela, kaibigan, kasintahan o maging ang iyong asawa.
6. Biglaang pangyayari lamang ang panggagahasa.	6. Karahasang pinagpaplanuhan ang panggagahasa. Karaniwan itong pinag-isipan nang matagal bago isinasagawa.
7. Hindi nangyayari ang panggagahasa sa isang may tamang gulang kung walang pahintulot ito.	7. Kahit sinong babae ay maaaring magahasa, bata man o matanda, dalaga man o may-asawa, at iba pa.
8. Nanunukso ang ibang mga babae na magahasa sila dahil sa ayos ng kanilang pananamit.	8. Maaaring magahasa ang mga babaeng naglalagay sa alanganing sitwasyon, ano man ang kanilang pananamit.

Pag-isipan Natin Ito

Maaaring may narinig ka na o nabasang kaso ng isang panggagahasa noon. Alalahanin ang mga inpormasyon tungkol dito at isulat mo ang mga ito sa mga patlang sa ibaba.

Maaari bang maiwasan ang panggagahasa? Paano, sa palagay mo?

Maaaring magkakaiba ang mga sagot depende sa kaso ng panggagahasa na alam mo.

Alamin Natin

Paano Maiwasan ang Panggagahasa?

Bilang tugon sa lumalaking isyu at pag-alala ng mga kababaihan ngayon, lalong-lalo na tungkol sa karapatang pantao, gumawa ang pamahalaan ng Pilipinas ng mga batas at nagpatibay ng mga bagong polisiya na angkop dito, tulad ng:

A. Mga Isinagawang Batas:

- ◆ pagtatayo ng mga *day care center* sa bawat barangay
- ◆ pagbibigay ng mga tulong na puhunan sa mga kababaihan upang magkaroon ng maliit na pagkakakitaan
- ◆ pagpapahayag na labag sa batas ang sexual harassment sa pinagtatrabahuhan, sa eskwelahan at sa mga lugar ng pagsasanay
- ◆ ang paglalagay ng kinatawan ng mga kababaihan sa *Social Security System*

- ◆ pagtataas ng mga sahod ng mga kasama sa bahay
- ◆ ang pagpapalaganap ng pagpapasuso sa mga sanggol
- ◆ ang pagtataas ng mga benepisyong panganganak
- ◆ pagdagdag sa benepisyong mga pampublikong health workers na ang karamihan ay mga kababaihan
- ◆ pagpapahayag na ang ika-8 ng Marso ang Pambansang Araw ng mga Kababaihan, isang pista opisyal na may trabaho
- ◆ pagkilala sa mga tungkulin ng mga kababaihan sa pamamagitan ng kanilang mga karapatan at pagkakataon
- ◆ pagbabawal sa pagnegosyo ng mga kasunduang kasal at pagpapadala ng mga kasama sa bahay (domestic helper) sa mga bansang walang siguradong proteksiyon sa kanilang karapatan
- ◆ pagbibigay ng pantay na karapatan na makapagmay-ari ng mga lupain at bahagi sa kikitain ng lupain at kinatawan sa mga ahensiyang gumagawa ng mga desisyon
- ◆ pagtatalaga ng pantay na karapatan sa kalalakihan at kababaihan

B. Mga Administratibong hakbang:

- ◆ pagpapalaganap sa patakaran “Bawal ang Sexual Harassment”
- ◆ pagbibigay ng kinatawan ng mga kababaihan sa lokal na pamahalaan
- ◆ paglikha ng National Commission on the Role of Filipino Women (NCRFW) na layuning tugunan ang mga pangangailangan ng mga kababaihan sa pamamagitan ng pagpapatupad ng patakaran at programa sa lahat ng ahensya ng pamahalaan
- ◆ paglikha sa lahat ng opisina ng pamahalaan ng mga sentro para sa ikauunlad ng mga kababaihan
- ◆ paglalagay ng mga opisinang pambabae sa mga istasyon ng pulis, lalo na sa mga lugar na kritikal sa ating bansa
- ◆ pagpapalaganap ng mga impormasyon tungkol sa karapatan ng mga kababaihan para lalo itong maunawaan
- ◆ paglalagay ng mga sentro para sa mga inabusong mga kababaihan at kabataan
- ◆ pagpapasigla ng lahat ng mga organisasyon, maging ito man ay sa pamahalaan o hindi at mga organisasyong panglipunan, na maging aktibo sa kanilang mga tungkulin upang matugunan ang mga paglalabag sa karapatan ng mga kababaihan

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Tukuyin kung ang mga sumusunod na paglabag ay:

- a. sexual harassment
- b. karahasan sa tahanan; o
- c. panggagahasa

Isulat ang letra ng tamang sagot sa patlang na nakalaan.

- _____ 1. Ang pagbabale-wala sa asawa at pagpapatang na siya ay may kalaguyo.
- _____ 2. Ang pagtitig, pagtingin nang may pagnanasa at pag-irap sa mga babae.
- _____ 3. Ang sapilitang pakikipagtalik sa isang kapareha.
- _____ 4. Ang hindi pagbibigay ng suporta sa asawang hiniwalayan.
- _____ 5. Ang paghahalik o pagyayakap sa isang babae na labag sa kanyang kalooban.

Ihambing ang iyong sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 27.

Tandaan Natin

- ◆ Ang karahasan sa tahanan, sexual harassment, at panggagahasa ay tatlo sa mga pinakamasamang krimen laban sa mga kababaihan.
- ◆ Ang karahasan sa tahanan ay mga pang-aabusong maaaring maging pisikal, emosyonal at pangkaisipan.
- ◆ Tinaguriang sexual harassment ang isang asal, puna, galaw o paghipo na may bahid ng pagnanasa at hindi kanais-nais sa biktima
- ◆ Nagsagawa ang pamahalaan ng Pilipinas ng maraming batas at nagpatibay ng mga patakaran upang maiwasan ang mga karahasan sa mga kababaihan.

ARALIN 3

Pagbibigay-diin sa mga Pananagutan ng mga Kababaihan

Sa unang aralin, natutuhan mo ang tungkol sa mga karapatan ng mga kalalakihan at mga kababaihan. Sa ikalawang aralin, natutuhan mo ang tungkol sa mga karaniwang paglalabag na nangyayari sa mga karapatan ng mga kababaihan. Subalit, hindi sapat na matutuhan mo lamang ang tungkol sa mga karapatan ng mga kababaihan. Kailangang matutuhan mo rin ang mga pananagutan ng mga kababaihan na kaakibat ng bawat karapatan.

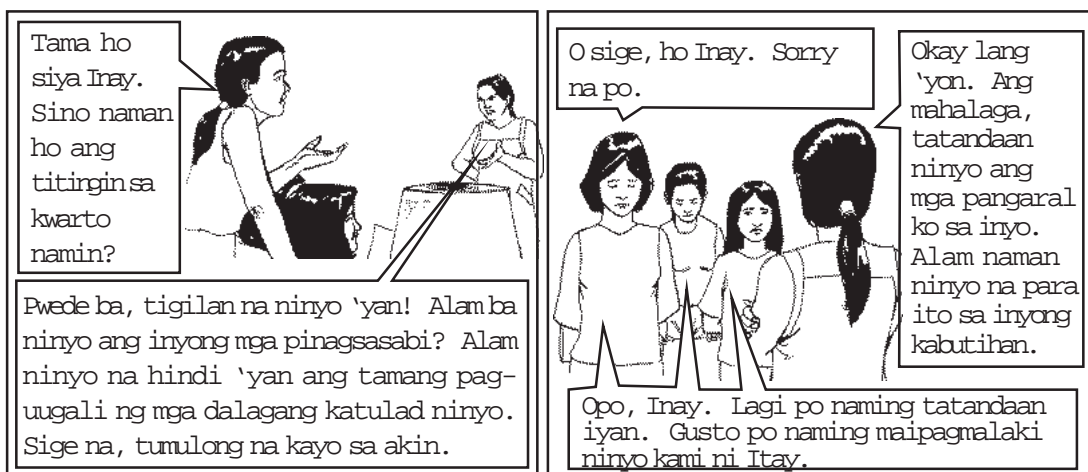
Pagkatapos mong pag-aralan ang araling ito, makakaya mo nang:

- ◆ mailarawan kung paano ang dapat ikilos ng mga babae sa loob ng kanilang tahanan;
- ◆ mailarawan mo kung paano ang tamang pagkilos ng mga kababaihan sa mga pampublikong lugar; at
- ◆ matukoy mo ang mga paraan kung paano mapapaunlad ng mga kababaihan ang kanilang sarili.

Si G. at Gng. Berta at Jose Cruz ay may tatlong anak na babae, na sina Rita, Ana at Celia. Magdadalaga na silang tatlo. Isang Linggo nang umaga, pinagsabihan sila ni Gng. Cruz.

Hoy, kayong tatlo, Rita, Ana at Celia! Bakit hindi pa ninyo inaayos ang inyong mga higaan? Tanghali na! Hindi ko na kayang ligpitin pa ang mga iyan. Marami pa akong ibang mga gawain.

Pero, Inay, ngayon lang po ang araw ng aming pagpapahinga.

Pag-aralan at Suriin Natin Ito

Basahin ang sumusunod na komiks at sagutan ang mga tanong.

Sitwasyon 2

Paano ba ang tamang pag-uugali ng mga magdadalaga sa kanilang tahanan? Isulat sa patlang na nakalaan sa ibaba ang mga dapat na tungkulin sa tahanan na kailangan mong tandaan.

Kapareho ba ng sagot sa ibaba ang mga sagot mo?

Maraming tungkulin ang mga dalaga sa kanilang tahanan. Kailangang palagi nilang tandaan na may kaakibat na tungkulin o pananagutan ang bawat karapatan. Ang mga dalaga, tulad din ng mga binata ay kailangang makinig sa kanilang mga magulang dahil ang mga magulang ang nakakaalam kung ano ang tama para sa kanila. Ang mga magulang naman ay dapat pangaralan at subaybayan ang kanilang mga anak at ituro sa kanila hindi lamang ang kanilang karapatan kundi pati na rin ang kanilang mga tungkulin.

Magkapareho ba ang ating sagot? Siguro naman. Bakit hindi mo ipagpatuloy ang iyong pagbabasa ng modyul para malaman ang iba pang tungkulin ng mga kababaihan.

Bawat isa sa atin ay may ginagampanang papel sa ating lipunan. Maaari siyang maging isang masunuring anak sa kanyang mga magulang at maaari rin naman na siya'y maging isang estudyante o empleyada. Alam mo ba kung ano ang iyong mga tungkulin bilang isang mag-aaral o empleyada? Ipagpatuloy ang pagbabasa para malaman mo.

Sitwasyon 2

Ipagpatuloy natin ang pagbabasa ng kuwento ng tatlong dalaga. Isang hapon ng Miyerkoles, biglang sinuspinde ang kanilang klase sa paaralan. Pinag-usapan ng tatlong magkakapatid kung ano ang kanilang gagawin

Sa palagay mo ba tama ang ginawa ng tatlong magkakapatid bilang mabuting mga mag-aaral? Bakit? Bakit hindi?

Kapareho ba ng sagot sa ibaba ang sagot mo?

Hindi tama ang ginawa ng tatlong magkakapatid. Dapat ay umuwi na sila sa kanilang bahay at nag-aral ng kanilang leksyon para sa susunod na araw. Bilang mga mag-aaral, ang una nilang dapat pagtuunan ng pansin ay ang kanilang pag-aaral. Karapatan nga nila ang lumabas at magsaya subalit hindi ‘yon ang tamang panahon. Kung talagang gusto nilang manood ng sine, kailangang planuhin nila ito at gagawin nila sa araw na walang pasok, tulad ng Sabado at Linggo. Kailangang magpaalam rin sila sa kanilang mga magulang. Ito ang mga dapat na ginagawa ng mga responsableng kabataan. Sa ganitong paraan, hindi mag-aalala ang kanilang mga magulang na may pananagutan sa kanila kung nasaan na sila.

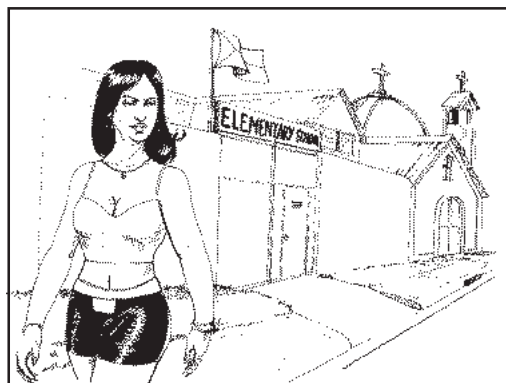

Subukan Natin Ito

1. Tingnan ang babae sa larawan. Bilang isang dalaga, sa palagay mo ba tama ang kanyang ginagawa? Bakit at bakit hindi?

2. Tingnan ang larawan sa kanan. Nasa tamang ayos ng pananamit ba ang babae? Bakit at bakit hindi?

Ihambing ang iyong sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 27.

Basahin Natin

Alam mo ba na

- ◆ Noong 1997, may 36,595 na milyong mga Filipino na babae at 36,932 na mga lalaki?
- ◆ Kumikita ang mga Filipinong babae ng mahigit 30% hanggang 40% na mas mababa kaysa sa kinikita ng mga lalaki?
- ◆ Mas maraming mga Filipinong lalaki ang nagtatrabaho kaysa sa mga babae?
- ◆ Noong 1989, limang porsyento ng mga Filipinong babae na may edad mula 15 pataas ay napag-alamang hindi pa nakatungtong sa eskwelahan? Mas marami ang bilang ng mga babae kaysa sa bilang ng mga lalaki.

Source: ISIS International-Manila.

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan

Mula sa mga impormasyong iyong nabasa sa itaas, nakikita mo na kahit mas marami sa kalahati ng ating populasyon ay mga babae, mas kakaunti ang kanilang kinikita kaysa sa mga lalaki. Nakita mo rin na mas maraming mga babae ang hindi nakapasok sa eskwelahan kaysa sa mga lalaki. Bakit sa palagay mo ganito ang nangyari? Paano ba ang maaaring gawin para ayusin ito? Isulat ang iyong mga sagot sa mga patlang sa ibaba.

Ihambing ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 28.
Tama bang lahat ang iyong mga sagot?

Tandaan Natin

- ◆ May kaakibat na pananagutan bawat karapatan. Ang mga babae, tulad din ng mga lalaki, ay dapat matutunan hindi lamang ang kanilang mga karapatan kundi pati na rin ang kanilang mga pananagutan.

Binabati kita! Natapos mo nang basahin ang modyul. Nagustuhan mo ba ito? May natutuhan ka ba? Nasa ibaba ang buod ng mga mahahalagang bagay na dapat mong tandaan. Basahin mo ito upang hindi mo makalimutan.

Ibuod Natin

Napag-alaman natin sa modyul na ito na:

- ◆ Nagbibigay ng mga sumusunod na karapatan sa mga kababaihan ang Republic Act 7192:
 1. May karapatang makipagkontrata ang mga kababaihang nasa tamang gulang.
 2. May karapatang ang mga kababaihan na maging myembro ng mga organisasyong panglipunan, pangsibiko, panglibangan at organisasyong pangserbisyo-publiko.
 3. May karapatan ang mga kababaihan na matanggap sa mga paaralang pangmilitar.
 4. Binigyan din ng karapatan ang mga kababaihang may-asawa na maging boluntaryong kasapi sa PAG-IBIG, GSIS at SSS sa pahintulot ng kanilang asawa.
- ◆ Nagsasaad ang Deklarasyon Bilang 2263 ng UN General Assembly ng mga sumusunod:
 1. Lahat ng sangkatauhan ay ipinanganak nang pantay-pantay.
 2. May karapatan ang mga kababaihan na bumoto at mahalal sa posisyong pampubliko.
 3. Tulad ng mga kalalakihan, may karapatan ang mga kababaihan na:
 - a. nauukol sa pag-aari;
 - b. mamili ng mapapangasawa;
 - k. magkaroon nang sapat ng edukasyon; at
 - d. paunlarin ang kanyang pang-ekonomiya at panlipunang pamumuhay
- ◆ Ang karahasan sa tahanan, sexual harassment, at panggagahasa ay tatlo sa mga pinakamasidhing mga krimen laban sa mga kababaihan.
- ◆ Ang karahasan sa tahanan ay mga pag-aabusong maaaring maging pisikal, emosyonal at pangkaisipan.
- ◆ Tinaguriang sexual harassment ang isang asal, puna, galaw o paghipo na may bahid ng pagnanasa at hindi kanais-nais sa biktima

- ◆ Nagsagawa ang pamahalaan ng Pilipinas ng mga maraming batas at nagpatibay ng mga patakaran upang maiwasan ang mga karahasan sa mga kababaihan.
- ◆ May kaakibat na pananagutan bawat karapatan. Ang mga babae, tulad din ng mga lalaki, ay dapat matutunan hindi lamang ang kanilang mga karapatan kundi pati na rin kung ano ang kanilang mga pananagutan.

Anu-ano ang mga Natutuhan Mo?

Isulat ang titik ng tamang sagot sa patlang na nakalaan sa tabi ng bawat bilang.

- _____ 1. Alin sa mga sumusunod ang hindi tinaguriang karahasang pisikal laban sa mga kababaihan?
 - a. ang pagtulak sa asawa
 - b. paghuhubad sa kapatid na babae sa harap ng maraming tao
 - c. pagtawag sa babae na isang puta
 - d. tanggalan ng karapatang magmana ang isang anak
- _____ 2. Karaniwang hindi nagsusumbong ng binubugbog na asawa dahil _____.
 - a. nahihiya at ayaw masabing hindi siya tapat sa kanyang asawa
 - b. takot na hindi siya bigyan ng pinansyal na suporta ng kanyang asawa
 - c. hindi pantay ang pagpapairal ng batas
 - d. mas kinikilingan ng lipunan ang mga kalalakihan
- _____ 3. Alin sa mga sumusunod ang matuturing na isang uri ng pang-ekonomiyang pag-aabuso sa mga kababaihan?
 - a. iwanan siyang maraming utang na babayaran
 - b. pilitin siyang ibigay ang buong sahod niya
 - c. patigilin sa kanyang pagtatrabaho
 - d. lahat ng sa itaas
- _____ 4. Alin sa mga sumusunod ang isang uri ng sexual harassment?
 - a. pagsipol sa isang babaing dumadaan
 - b. pagbibigay ng mga masasamang komento
 - c. pagtitig, at pagtingin nang may pagnanasa sa isang babae
 - d. lahat ng sa itaas

- _____ 5. Ang sumusunod ay haka-haka lamang tungkol sa panggagahasa maliban sa:
- isang krimeng sekswal ang panggagahasa
 - lihim na nagnanais na magahasa ang mga babae
 - pinag-isipang mabuti ang panggagahasa bago isinagawa
 - hindi mangyayari ang panggagahasa sa isang may tamang gulang kung walang itong pahintulot.
- _____ 6. Maaaring masugpo ang paglabag sa mga karapatan ng mga kababaihan sa pamamagitan ng _____.
- pagsasagawa ng mga batas
 - mga patakarang administratibo
 - matinding pagpapalaganap ng mga tamang impormasyon
 - lahat ng nasa itaas
- _____ 7. Alin sa mga sumusunod ang hind kasali sa grupo?
- GABRIELA
 - National Council for Women
 - National Council of Churches in the Philippines
 - Philippine Association of University Women
- _____ 8. Isang organisasyon ng mga kababaihan ang GABRIELA na nagmula pa sa Estados Unidos at may sangay dito sa Pilipinas. Ang mga sumusunod ay kanilang mga pinagkaka-abalahan, maliban lamang sa:
- pagbebenta ng mga kabataan sa iba't ibang mga bansa
 - paglalako ng sex
 - pagkakaroon ng asawa sa pamamagitan ng koreo
 - relasyong pangkasarian sa bansa ng Asya at Amerika
- _____ 9. Alin sa mga sumusunod ang totoo ayon sa Pahayag ng UN tungkol sa Karapatang Pantao?
- Katulad ng mga kalalakihan, may karapatan ding mamili ng kanilang mapapangasawa ang mga kababaihan.
 - May pantay na karapatan ang mga babae at lalaki ukol sa pag-aasawa at ganoon din sa kanilang paghihiwalay.
 - Higit na malaki ang karapatan ng mga kalalakihan kaysa sa mga kababaihan tungkol sa kanilang mga anak.
 - May karapatan ng mga kababaihan na magkaroon ng pag-aari na propyedad, pamahalaan ang mga ito, gamitin sa pagsasaya, o ipamana at ibenta ang mga ito.

- _____ 10. Alin sa mga sumusunod na ahensya ng pamahalaan ang sumusuporta sa tamang pamamahala ng mga karapatan at pananagutan ng mga kababaihan?
- a. Department of Tourism
 - b. Department of Labor and Employment
 - c. Bureau of Women and Young Workers
 - d. Bureau of Social Amelioration for Women

Ihambing ang iyong mga sagot sa *Batayan sa Pagwawasto* sa pahina 28. Tama bang lahat ang iyong mga sagot? Kung ganoon, magaling. Maraming kang natutuhan sa modyul na ito at maaari ka nang magbasa ng susunod na modyul. Kung hindi naman, pagbalik-aralan mo na lang ang bahagi ng modyul na hindi mo naintindihang mabuti bago mo ipagpatuloy ang pagbabasa ng ibang modyul.

Batayan sa Pagwawasto

A. Anu-ano na ang mga Alam Mo? (pp. 2–3)

- A. 1. emosyonal
- 2. sa pamamahay
- 3. sexual harassment
- 4. karahasan
- 5. pampamahalaan
- B. 1. Hindi
- 2. Oo
- 3. Oo
- 4. Oo
- 5. Oo

B. Aralin 1

Pag-isipan Natin Ito (pahina7)

Maaaring magkakaiba ang mga sagot dito. Halimbawang kasagutan lamang ang nasa ibaba.

- 1. Na maaaring makipagkontrata ang mga babae upang makakuha sila ng mga serbisyong pautang ng ating pamahalaan at iba pang ahensya.
- 2. Na maaaring magbiyahe ang mga babae sa ibang bansa na hindi na kailangan pa ang pahintulot ng kanyang asawa.
- 3. Pinahihintulutan ang mga babae na makapag-aral sa mga eskwelan ng military tulad ng mga lalaki.

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan (pahina 8)

1. Hindi tama ang kanyang kapitbahay. Ang hindi pagkakaroon ng pirmihang hanapbuhay ay hindi patakaran para sa pagboto. May karapatang bumoto lahat ng Filipino na may edad mula 18 pataas.
2. Nalabag sa sitwasyon ang karapatan ni Ana na mamili ng kanyang mapapangasawa. Pinilit siya ng kanyang mga magulang magpakasal sa isang tao na hindi naman niya minamahal dahil lamang sa sarili nilang kapakanan.
3. Oo, may nilabag siya. Hindi dahilan ang pagiging babae para hindi siya pag-aralin. May karapatan sa edukasyon ang lahat ng mga anak, babae man o lalaki.

C. Aralin 2

Alamin Natin ang Iyong mga Natutuhan (pahina 16)

1. **(b)**
2. **(a)**
3. **(c)**
4. **(b)**
5. **(a)**

D. Aralin 3

Subukan Natin Ito (pahina 20)

1. Hindi tama ang ipinakitang ginawa ng babae sa larawan, lalong-lalo na para sa mga kabataang babae at lalaki. Nagpapakita ito nang kawalan ng responsibilidad bilang isang dalaga at bilang isang tao.
2. Hindi tama. Hindi lamang ito sa klase ng kanyang pananamit kundi lalong-lalo na dahil hindi angkop ang kanyang pananamit sa lugar na kanyang pinuntahan. Ang tao, lalo na ang babae ay maaaring magsuot nang kahit na anong klase damit, kailangan lamang na maging angkop ito sa lugar at okasyon na kanyang dadaluhan o pupuntahan.

Alamin Natin ang Iyong Natutuhan (pahina 21)

Dapat bigyan ng mga pagkakataon ng ating pamahalaan o nang ating lipunan ang mga babae na maisagawa ang mga sumusunod:

1. magkaroon ng sapat na edukasyon
2. makinig sa radyo o manood ng mga palabas sa telebisyon
3. makadalo sa mga programang pangkabuhayan upang sila'y matulungan sa ikauunlad ng kanilang kabuhayan
4. makapagbasa ng mga babasahin gusto nilang basahin; at
5. makalahok sa mga talakayan tungkol sa kanilang karapatan, prebilihiyo at pananagutan

E. Anu-ano na ang mga Natutuhan mo? (pp. 23–25)

1. (d)
2. (a)
3. (d)
4. (d)
5. (c)
6. (d)
7. (c)
8. (a)
9. (a)
10. (c)

Mga Sanggunian

Commission on Human Rights. *Domestic Violence: Not Just a Family Problem.*

_____. *Rape: Dispelling the Myths.*

_____. *Rights of Women.*

_____. *Sexual Harassment: It Is Not a Compliment.*

Dionisio, Eleanor. *More Alike Than Different: Women, Men and Gender as Social Constructions*. Manila: Commission on the Role of Filipino Women, 1993.

National Commission on the Role of Filipino Women. *Philippine Plan for Gender—Responsive Development 1995–2025*. Manila, 1996.

Republic Act 7192: Implementing Rules and Regulations for Women in Development and Nation-Building Act.

United Nations. *Declaration on the Elimination of Discrimination Against Women*, November 1967.

———. *Declaration on the Elimination of Violence Against Women*, 1993.

Mga Karagdagan

Ang Pahayag ng UN General Assembly Tungkol sa Elimination of Discrimination Against Women

Ang General Assembly,

Sa pagsasaalang-alang nito na ang mga mamamayan sa Estados Unidos ay muling pinagtibay ang kanilang paniniwala sa kahalagahan ng karapatang pantao, sa dignidad at halaga ng bawat isa at sa pantay na karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan, at isinaalang-alang din na ang Unibersal na Deklarasyon ng Karapatang Pantao ay naninindigan sa prinsipyo nang walang pagtatangi at ipinapahayag na ang lahat na tao ay ipinanganak na malaya at may pantay na dignidad at karapatan at ang lahat ay may karapatan at kalayaan maging anuman ang kanyang kasarian, babae man o lalaki.

Sa kabila ng mga resolusyon, pahayag, mga kombensyon at rekomendasyon ng United Nations at iba pang mga tanging ahensya, at kahit may mga progresong nagaganap na sa pagpapatupad ng pantay na karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan, patuloy pa rin ang malawakang pagdidiskrimina sa mga kababaihan.

Sa pagsasaalang-alang nito na ang pagdidiskrimina sa mga kababaihan ay hindi tugma sa dignidad ng tao at sa kalagayan ng pamilya at sa lipunan, ang paglabag ng mga karapatan ng kababaihan ay naghahadlang sa kanilang pakikilahok sa kanilang bayan at sa kanilang lubusang kaunlaran sa ikabubuti ng kanilang paglilingkod sa bayan at sa buong sangkatauhan.

Sa pagsasaisip nito ng malaking kontribusyon ng mga kababaihan sa ating lipunan, politika, ekonomiya at kultural at ang bahaging ginagampanan nila sa pamilya lalong-lalo na sa pag-aaruga sa kanilang mga anak.

Naniniwala na ang tunay at kumpletong kaunlaran ng isang bansa, ang kaginhawahan ng buong mundo at ang adhikain para sa kapayapaan ay nangangailan ng malaking partisipasyon ng mga kababaihan, ganoon din ng mga kalalakihan.

Sa pagsasaalang-alang na ang mga ito'y kailangan upang masiguro ang malawakang pagkilala ng batas at ng prinsipyo ng pantay na karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan, ang United Nation ay mataimtim na ipinapahayag na:

Artikulo 1

Ang diskriminasyon laban sa mga kababaihan, pagkait o paglimita ng kanilang karapatan bilang kapantay ng mga kalalakihan, ay hindi makatarungan at labag sa kanilang dignidad.

Artikulo 2

Gagawin ang lahat ng nararapat na hakbangin upang mabuwag ang kasalukuyang mga batas, kaugalian, patakaran at mga nakagawian na may pagtatangi na nakakadiskrimina sa mga kababaihan, at magsagawa ng mga angkop na proteksyong legal para sa pantay na pagpapairal ng karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan.

Artikulo 3

Gagawin lahat ng nararapat na hakbangin upang mabago ang mga publikong opinyon at ituon ang nasyonalismong adhikain upang maalis nang tuluyan ang masasamang palagay at iba pang mga pag-uugali at kasanayan na batay sa pag-iisip na mababang uri ang mga kababaihan.

Artikulo 4

Gagawin lahat ng nararapat na hakbangin upang masiguro ang pantay na karapatan ng mga kababaihan sa mga kalalakihan nang walang diskriminasyon sa mga sumusunod:

1. ang karapatang makaboto sa lahat ng eleksiyon at maaaring mahalal sa mga serbisyo-publikong posisyon.
2. Ang karapatang makaboto sa lahat ng mga reperendum.
3. Ang karapatang manungkulan sa mga pampublikong opisina at maisagawa ang kanyang mga tungkulin sa publiko.

Ang mga karapatang ito ay pagtitibayan ng mga kaukulang batas.

Artikulo 5

May kapantay na karapatan ang mga kababaihan sa mga kalalakihan tungkol sa pagkakamit, pagpapalit o pagpapanatili ng kanilang nasyonalidad. Ang pagpapakasal sa isang dayuhan ay hindi nakaaapekto sa nasyonalidad ng isang babae kahit sa pamamagitan ng pagdeklara na siya ay walang bansang kinabibilangan o sa pagpilit sa kanya ng kanyang asawa na gumaya sa nasyonalidad nito.

Artikulo 6

1. Nang walang hangaring makapinsala sa pagpapanatili ng pagkabuklod at kapayapaan ng pamilya bilang mahalagang yunit ng lipunan. Gagawin ang lahat ng nararapat na hakbang lalo na sa pamamagitan ng pagpatibay ng mga batas upang ang mga kababaihan, may asawa man o wala, ay may kapantay na karapatan tulad ng mga kalalakihan, lalong-lalo na sa larangan ng batas.
2. Ang karapatan na mag-angkin ng ari-arian, pamahalaan ang mga ito, gamitin para sa kasiyahan, ibenta at manahin, kasama na rito ang mga pag-aari na nakuha habang siya ay kasal.
3. Ang karapatan sa pagkakaroon ng pantay na kakayahan sa batas at pagsasagawa nito.
4. May kapantay na karapatan tulad ng mga kalalakihan sa malayang paglalakbay.
5. Gagawin lahat ang nararapat na hakbangin upang mapanatili ang estado nang pagkakapantay ng mag-asawa, lalong-lalo na sa mga sumusunod:
 - a. Tulad ng mga kalalakihan, malayang makapipili ang mga kababaihan ng kanilang mapapangasawa, at pakakasalan lamang na may malaya at lubusang pagsang-ayon sa malayang kagustuhan nito.
 - b. Tulad ng mga kalalakihan, may pantay na karapatan ang mga kababaihan sa panahon ng kanilang pagsasama pati na rin sa pagpapawalang-bisa ng kanilang kasal. Sa lahat ng pagkakataon, pangunahin pa rin ang kapakanan ng mga anak.
 - c. May pantay na karapatan at katungkulan ang mga magulang sa mga bagay na may kinalaman sa kanilang mga anak. Sa lahat ng pagkakataon, pangunahin pa rin ang kapakanan ng mga anak.
6. Ipinagbabawal ang mga kasunduang pagpapakasal lalong-lalo na sa mga kabataan at gagawin ang epektibong mga hakbangin kasama na ang pagpapatibay ng mga batas upang tukuyin ang pinakamababang eded para mag-asawa at upang gawin kautusan ang pagpaparehistro ng pagpapakasal sa isang opisyal na talaan.

Artikulo 7

Pawawalan ng bisa lahat ng probisyon sa penal code na nagpapahiwatig ng diskriminasyon laban sa kababaihan.

Artikulo 8

Gagawin lahat ng angkop na paraan, kasama na ang pagpapatibay ng mga batas malabanan lamang ang lahat ng uri ng paglalako, pagsasamantala, at prostitusyon ng mga kababaihan.

Artikulo 9

Gagawin lahat ng angkop na hakbangin upang masiguro na ang kababaihan, bata man o matanda, kasal man o hindi, ay may pantay na karapatan sa mga kalalakihan tungkol sa pagkakaroon ng sapat na edukasyon sa lahat ng antas, tulad ng

1. Pantay na karapatan na makakamit o makapasok sa lahat ng pang-edukasyong institusyon, kasama na ang unibersidad, at mga eskwelahang pang-vocational, teknikal at propesyonal.
2. Parehong kurikulum ng pag-aaralan, parehong eksamenasyon, mga guro na may parehong batayan ng katangian at kuwalipikasyon, parehong lugar ng pag-aaralan at may parehong mga kagamitan, maging ito'y pangbabae o panglalaki lamang.
3. Pantay na pagkakataon na makakamit ng mga libreng programang pag-aaral at iba pang mga benepisyo.
4. Pantay na karapatan upang makamit ang mga programa sa pagpapatuloy ng pag-aaral, kasama na rito ang mga adult literacy programs.
5. Pantay na karapatan na makakamit ng mga tulong sa pangkalusugan para sa kapakanan ng pamilya.

Artikulo 10

1. Gagawin lahat ng nararapat na hakbangin upang masiguro na ang mga kababaihan, kasal man o hindi, ay may pantay na karapatan sa mga kalalakihan sa larangan ng ekonomiya at panlipunanang kabuhayan, lalong-lalo na sa:
 - a. Karapatang makatanggap ng training na pang-vocational, makapagtrabaho, malayang mamili ng propesyon at makapaghanapbuhay, at malayang mapaunlad ang propesyonal o vocational na antas sa buhay.
 - b. Karapatan sa tamang pasahod tulad ng mga kalalakihan at may karapatan sa parehong pagtrato sa mga lugar ng trabaho.

- c. Karapatan na magbakasyon na may bayad, magkaroon ng mga benepisyo sa pagreretiro at karapatan sa seguridad sa trabaho habang may sakit, sa pagtanda at sa panahong hindi na makapagtrabaho.
 - d. Karapatang makatanggap ng mga benepisyong pampamilya na kapantay sa tinatanggap ng mga kalalakihan.
2. Para maiwasan ang diskriminasyon laban sa mga kababaihan dahil lamang sa sila ay may-asawa at upang masiguro ang kanilang karapatan sa paghahanap-buhay. Gagawin ang lahat ng nararapat na hakbangin upang maiwasan ang pagtanggag sa trabaho sa panahong mag-asawa o magbuntis ang isang babae. Sa panahong magsilang ang babae, bibigyan siya ng bakasyong may bayad at may garantiya ng seguridad sa trabaho pagkatapos ng bakasyong sarili ng panganganak, at bibigyan din siya ang kaukulang serbisyong sosyal, kasama na rito ang sa pag-aalaga ng kanyang anak.
 3. Ang mga patakarang gagawin upang maprotektahan ang kapakanan ng mga kababaihan sa mga espesyal na uri ng trabaho, dahil sa kanilang pagkababae, ay hindi itututing na diskriminasyon.

Artikulo 11

1. Ang prinsipyo ng pantay na karapatan ng mga kababaihan at kalalakihan ay kailangang ipatupad sa lahat ng bansa ayon sa prinsipyo ng charter ng Pangkalahatang Deklarasyon ng Karapatang Pantao ng United Nations.
2. Lahat ng ahensiya ng pamahalaan, mga organisasyon, sa pamahalaan man o hindi ay ipag-uutos na tuparin ang mga nakasaad sa deklarasyon sa abot ng kanilang makakaya.